



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 127/2013-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. M., B., zastúpenej advokátom Mgr. P. T., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 63/2011 z 28. augusta 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. M. o d m i e t a pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. januára 2013 doručená sťažnosť Ing. M. M., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. P. T., B., v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obdo 63/2011 z 28. augusta 2012 (ďalej len „uznesenie z 28. augusta 2012“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) na základe návrhu sťažovateľky smerujúcemu proti úpadcovi Z., akciová spoločnosť „v konkurze“, L., zastúpenému správcom konkurznej podstaty JUDr. M. B., B. (ďalej aj ako „odporca“), rozsudkom č. k. 61 Cbi 4/2009-831 z 10. novembra 2010 v spojení s opravným uznesením č. k. 61 Cbi 4/09-854 z 3. decembra 2010 (ďalej len „rozsudok z 10. novembra 2010“) určil, že majetok, ktorý je zapísaný do súpisu oddelenej podstaty odporcu, a to... (ďalej spolu len „nehnutelnosti“), je vylúčený zo súpisu majetku oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa Č., a. s., B. Zároveň okresný súd v rozsudku z 10. novembra 2010 určil, že odporca je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume 17 406,83 € na účet jej právnej zástupkyne do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odporca podal proti rozsudku z 10. novembra 2010 odvolanie. Sťažovateľka podala odvolanie len v časti výroku o trovách konania, pretože jej okresný súd nepriznal trovy konania ako pohľadávku proti dotknutej podstate.

Rozsudok z 10. novembra 2010 bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 43 CoKR 21/2011 z 10. augusta 2011 v spojení s opravným uznesením z 21. septembra 2011 (ďalej len „rozsudok z 10. augusta 2011“).

Proti rozsudku z 10. augusta 2011 podala dovolanie sťažovateľka (napadla potvrdzujúci výrok odvolacieho súdu o trovách konania) aj odporca (napadol potvrdzujúci výrok vo veci samej).

Najvyšší súd uznesením z 28. augusta 2012 zrušil rozsudok z 10. augusta 2011 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie s poukazom na jeho nedostatočné odôvodnenie vo veci samej.

Podľa sťažovateľky uznesenie najvyššieho súdu z 28. augusta 2012 obsahuje vyslovene nepravdivé skutočnosti týkajúce sa tak rozsudku z 10. augusta 2011, ako aj rozsudku z 10. novembra 2010. Sťažovateľka považuje za nepravdivé závery uvedené v uznesení najvyššieho súdu z 28. augusta 2012 týkajúce sa preukázania jej vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, neplatnosti záložnej zmluvy, posúdenia neoddeliteľnosti neplatnej časti záložnej zmluvy od jej ostatného obsahu, ako aj závery týkajúce sa posúdenia možného vzniku záložného práva v dôsledku odporcom tvrdenej dobromyseľnosti zabezpečeného veriteľa o výlučnom vlastníctve záložcu k zakladanej veci. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka *«nemá a ani nemôže mať pocit o tom, že by Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo možné považovať za nestranné a spravodlivé. Tieto skutočnosti preukazujúce nepravdivé a z pohľadu objektívneho recipienta zavádzajúce tvrdenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa názoru sťažovateľky „rezultujú“ v arbitrárnosť Uznesenia už samé osebe.*

Dôvodov, pre ktorý sťažovateľka považuje Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky za arbitrárne a porušujúce nielen jej právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces, ale zasahujúce aj do princípu rovnosti strán, je však... nepomerne viac.».

Pri špecifikovaní základných a podstatných znakov arbitrárnosti uznesenia z 28. augusta 2012, ktoré mali za následok porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľka poukázala na to, že najvyšší súd sa nijakým relevantným spôsobom nezaoberal jej argumentmi týkajúcimi sa neprípustnosti dovolania odporcu uvedenými v jej vyjadrení k dovolaniu zo 17. februára 2012, ďalej na to, že pre nesplnenie podmienok prípustnosti dovolania neexistoval ani žiaden dôvod na zásah do právoplatne skončeného

konania vo veci samej (odporca v konaní dostal odpoveď na každé svoje tvrdenie), na nepravdivé závery v otázkach, ktoré boli rozhodujúce pre posúdenie prípustnosti dovolania odporcu, ako aj na skutočnosť, že najvyšší súd podľa nej z právneho hľadiska nijako neposúdil ani (samostatné) dovolanie sťažovateľky proti potvrdzujúcemu výroku odvolacieho súdu o trovách konania na súde prvého stupňa.

Sťažovateľka vo svojom vyjadrení k dovolaniu zo 17. februára 2012 podrobne odôvodnila svoj argument, podľa ktorého každá z odporcom v dovolaní nastolených otázok bola riešená buď v rozsudku krajského súdu z 10. augusta 2011, alebo rozsudku okresného súdu z 10. novembra 2010, a taktiež na skutočnosť, že tieto rozsudky nemožno posudzovať izolovane, predovšetkým preto, že krajský súd sa v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozsudku okresného súdu z 10. novembra 2010 aplikujúc § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Argumenty sťažovateľky obsiahnuté vo vyjadrení k dovolaniu zo 17. februára 2012 mali význam, resp. boli relevantné pre dovolacie konanie, a preto sa nimi najvyšší súd bol povinný zaoberať.

Najvyšší súd v uznesení z 28. augusta 2012 uviedol, že krajský súd by sa mal v priebehu konania zaoberať námietkami odporcu uvedenými v jeho odvolaní napriek tomu, že na všetky odporcom predložené námietky odporcovi bola daná odpoveď v rámci konaní pred krajským súdom a okresným súdom. Sťažovateľka túto skutočnosť podrobne analyzovala vo svojom vyjadrení k dovolaniu zo 17. februára 2012 a podľa nej o nedostatočnom odôvodnení rozsudku krajského súdu z 10. augusta 2011 nie je možné v žiadnom prípade ani uvažovať.

V odôvodnení uznesenia z 28. augusta 2012 najvyšší súd vytkol krajskému súdu, že nevysvetlil dohodu z 10. októbra 2006, avšak z odôvodnenia rozsudku krajského súdu z 10. augusta 2011 v spojení s rozsudkom okresného súdu z 10. novembra 2010 vyplýva jednoznačne, zrozumiteľne a nepochybné, že daný úkon vôbec nie je pre rozhodnutie dôležitý. Záver najvyššieho súdu, podľa ktorého krajský súd nevysvetlil, aký dôkaz preukázal tvrdenia sťažovateľky o neplatnosti záložnej zmluvy, je nepravdivý, pretože z rozsudku krajského súdu z 10. augusta 2011 a rozsudku okresného súdu z 10. novembra

2010 vyplýva, že týmto dôkazom bola zmluva o výstavbe, ktorou boli preukázané práva ďalších stavebníkov, ktorí záložnú zmluvu neuzatvárali. Námietku najvyššieho súdu, že krajský súd neodôvodnil námietku odporcu o obsahovej oddeliteľnosti časti záložnej zmluvy, považuje sťažovateľka taktiež za nepravdivú, pretože na strane 52 rozsudku krajského súdu z 10. augusta 2011 sa touto námietkou krajský súd nepochybné zaoberal a okresný súd sa touto námietkou nezaoberal, pretože ju odporca v konaní pred ním ani len nevzniesol.

Napriek tomu, že uznesením najvyššieho súdu z 28. augusta 2012 bolo dovolaniu odporcu vo veci samej vyhovené, čím ex lege došlo aj k zrušeniu potvrdzujúceho výroku krajského súdu o trovách konania, najvyšší súd sa mal dovolaním sťažovateľky zaoberať, posúdiť ho a odpovedať na jej námietku, či v predmetnom konaní jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Najvyšší súd mal v tomto smere inštruovať ďalší postup krajského súdu minimálne z dôvodu hospodárnosti konania.

Sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že najvyšší súd už raz v predmetnom konaní porušil jej základné právo na súdnu ochranu, čo konštatoval aj ústavný súd v svojom uznesení sp. zn. I. ÚS 431/2010 z 11. novembra 2010, aj keď toto porušenie nenadobudlo ústavnoprávny rozmer, keďže v danom prípade išlo o rozhodnutie procesného charakteru. Opakovaný prístup najvyššieho súdu, ktorým ignoruje podania sťažovateľky a naopak podania odporcu zohľadňuje v plnom rozsahu, má za daných okolností podľa názoru sťažovateľky jednoznačne diskriminačný charakter, t. j. dochádza ním k zásahu do jej základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 12 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 14 dohovoru.

Keďže sťažovateľka je ako vlastníčka nehnuteľností zapísaná v katastri nehnuteľností, v predmetnom konaní došlo postupom najvyššieho súdu nespochybniteľne k porušeniu jej základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu.

V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že predmetné konanie je spojené s jej bytostnými záujmami a potrebami, pretože predmetom konania je aj ochrana jej nehnuteľnosti (bytu a s ním spojených nebytových priestorov), ktorý sama trvale užíva. Uvedeným postupom najvyššieho súdu došlo podľa sťažovateľky aj k porušeniu nielen jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, ale aj základných práv na ochranu nedotknuteľnosti osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života čl. 19 ods. 2 a práva na ochranu nedotknuteľnosti obydlia čl. 21 ods. 1 ústavy.

Keďže rozhodnutie o tejto sťažnosti má primárny význam do času, kým krajský súd opätovne na základe uznesenia najvyššieho súdu z 28. augusta 2012 opätovne nerozhodne, sťažovateľka ústavný súd požiadala o prednostné vybavenie sťažnosti v zmysle § 26 zákona o ústavnom súde

Sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že uznesením najvyššieho súdu z 28. augusta 2012 došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 21 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 14 dohovoru, uvedené rozhodnutia zruší a vec vráti najvyššiemu súdu, aby o nej znovu konal a rozhodol a zaviazal najvyšší súd uhradiť jej trovy právneho zastúpenia.

Ústavnému súdu bol 31. januára 2013 doručený sťažovateľkin návrh na vydanie dočasného opatrenia. Z jeho obsahu vyplýva, že v súčasnosti krajský súd v predmetnej veci ďalej konaná v rámci konania vedeného na tomto súde pod sp. zn. 43 CoKR 48/2012. S ohľadom na túto skutočnosť má rozhodnutie ústavného súdu o jej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 7/2013 „... *de facto a de lege význam len do času resp. v prípade, že Krajský súd v Banskej Bystrici zatiaľ vo veci opätovne nerozhodne*“.

V rámci odôvodnenia svojho návrhu sťažovateľka okrem iného uviedla:

«... *opätovným konaním Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorého rozhodnutie s ohľadom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Obdo 63/2011,*

zo dňa 28. 08. 2012, nie je v žiadnom prípade možné vopred s určitosťou prejudikovať, môže byť zmenený aj výrok vo veci samej už raz právoplatne skončeného konania, čo prakticky úplne neguje akúkoľvek právnu istotu jeho účastníkov. Pokiaľ pritom uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Obdo/63/2011 zo dňa 28. 08. 2012, s takou mierou protiústavnosti ako uviedla navrhovateľka vo svojej sťažnosti, bude podkladom pre ďalšie konanie vo veci a z toho vyplývajúcich aj ďalších rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, nadobudne tým *de facto* protiústavný charakter prakticky celé konanie ako také...

Uloženie dočasného opatrenia však úplne najzásadnejšie odôvodňuje situácia, ktorá môže reálne nastať v prípade, že hoci Ústavný súd Slovenskej republiky dôjde k názoru, že uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je protiústavné Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodne napr. vo veci samej ešte pred doručením prípadného nálezu „pod tlakom“ rozhodnutia Najvyššieho súdu SR odlišne ako pri svojom prvom posúdení, pričom takéto rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici by sa okamžite (doručením) stalo aj právoplatným. Právoplatnosť takého rozhodnutia, pokiaľ by toto znelo v neprospech navrhovateľky, by mala za následok okamžitý vznik oprávnenia odporcu, ktorý je správcom konkurznej podstaty, pristúpiť k speňažovaniu (dražbe) majetku navrhovateľky.

To znamená, na základe uvedenej skutočnosti prípadným rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici ako súdu odvolacieho pred rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky o sťažnosti navrhovateľky proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Obdo/63/2011, zo dňa 28. 08. 2012, môžu na strane navrhovateľky vzniknúť výrazné a nenapraviteľné majetkové škody (speňaženie jej majetku, pričom nadobudnutie vlastníctva k majetku zo strany vydražiteľa by už bolo následne v zmysle súvisiacej právnej úpravy nedotknuteľné).»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby vydal dočasné opatrenie, ktorým krajskému súdu uloží, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 43 CoKR 48/2012 (predtým pod sp. zn. 43 CoKR 21/2011) dočasne nekonal a nerozhodol o nej až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 7/2013.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka namieta porušenie svojich označených základných a iných práv uznesením najvyššieho súdu z 28. augusta 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že krajský súd rozsudkom z 10. augusta 2011 potvrdil rozsudok z 10. novembra 2010. Najvyšší súd na základe dovolania sťažovateľky uznesením z 28. augusta 2012 zrušil rozsudok z 10. augusta 2011 a vec vrátil krajskému

súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd dospel k záveru, že za odňatie možnosti účastníka konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP je potrebné považovať aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatok jeho odôvodnenia (§ 157 ods. 2 OSP), ktoré je porušením práva na spravodlivý súdny proces. Zo záverov najvyššieho súdu vyplýva, že rozsudok z 10. augusta 2011 trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f) OSP, a z tohto dôvodu uvedené rozhodnutie zrušil podľa § 243b ods. 2 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd uvádza, že podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základného práva alebo slobody môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07).

Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Keďže rozsudok z 10. augusta 2011 bol v rámci jeho preskúmania najvyšším súdom po podaní dovolania sťažovateľkou uznesením z 28. augusta 2012 zrušený a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie, v predmetnej veci dosiaľ neexistuje právoplatné rozhodnutie.

Ústavný súd preto konštatuje, že sťažnosť bola podaná predčasne, čo je okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu na preskúmanie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 28. augusta 2012. Sťažovateľka bude mať/má možnosť uplatniť ochranu svojich práv

v konaní pred krajským súdom. Z uvedeného dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky vrátane jej návrhu na vydanie dočasného opatrenia nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. februára 2013